

تعاون و کشاورزی، سال سوم، شماره ۹، بهار ۱۳۹۳

عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر موفقیت تعاونی زنان روستایی (مطالعه موردی: تعاونی فدک در استان گلستان)

محمد رضا محبوبی^{۱*}، سوسن مقصودلو نژاد^۲

تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۵/۳۰ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۱۱/۹

چکیده

هدف این تحقیق کاربردی و توصیفی شناسایی عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر موفقیت تعاونی زنان روستایی فدک شهرستان سرخندکلاهی استان گلستان است. جامعه آماری این تحقیق را ۱۷۰ زن روستایی عضو تعاونی تشکیل می‌دهند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی- مورگان ۱۲۰ نفر تعیین شد که از طریق نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک انتخاب شدند و با پرسش‌نامه مورد مصاحبه قرار گرفتند. روایی پرسش‌نامه با نظر اعضای هیئت علمی ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان و پایایی آن با آزمون آلفای کرونباخ ($\alpha = 0/88$) تأیید شد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با نرم‌افزار آماری SPSS19 و با استفاده از آزمون‌های همبستگی و رگرسیون انجام شد. نتایج تحلیل همبستگی نشان داد بین موفقیت تعاونی و متغیرهای مربوط به اجرای اصول تعاونی توسط مدیرعامل و هیئت مدیره، ویژگی‌های مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی و ویژگی‌های کارکنان تعاونی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد هفت متغیر احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در قبال انجام وظایف، مسئولیت‌پذیری مدیرعامل تعاونی، شناخت کافی هیئت مدیره و مدیرعامل از اعضا و نیازهای آنان، اطلاع‌رسانی بموقع و مناسب در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا توسط کارکنان تعاونی، تعداد سهام عضو در تعاونی، تعداد مراجعه عضو به تعاونی در طول ماه و برخورداری هیئت مدیره و مدیرعامل از دانش و توانایی مدیریتی توانسته‌اند ۵۵/۲ درصد از واریانس متغیر وابسته یعنی موفقیت تعاونی زنان روستایی را تبیین کنند.

واژه‌های کلیدی: تعاون، زنان روستایی، عوامل درون‌سازمانی، مدیریت، استان گلستان

۱. دانشیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

E-mail: mahboobi47@gmail.com

* نویسنده مسئول

۲. دانشجوی کارشناسی ترویج و آموزش کشاورزی، دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی گرگان

مقدمه

بخش تعاونی به عنوان یکی از سه بخش اقتصاد کشور، در کنار بخش دولتی و خصوصی اهمیت و جایگاه خاصی دارد. براساس قانون تعاونی، رهبری تشکیلات تعاونی برعهده هیئت مدیره و مدیریت این شرکت ها بر عهده مدیر عامل است. از آنجا که تعامل اعضا و مردم سالاری از مهم ترین جنبه های کلیدی فعالیت های تعاونی محسوب می شود، ایجاد و شکل گیری اصل مدیریت تعاون شرکت های تعاونی را قادر می سازد به طور حرفه ای به فعالیت بپردازند و در راستای موفقیت گام بردارند (منوچهری و همکاران، ۱۳۹۱). موفقیت یک شرکت تعاونی، و به تعبیری دستیابی آن به اهداف تعیین شده، مهم ترین و اساسی ترین موضوع برای مدیران، کارکنان و اعضای آن می باشد و از سوی دیگر، مهم ترین نقش در این موفقیت را هم مدیران، کارکنان و اعضای آن بر عهده دارند. موفقیت یک مدیر تعاونی تابعی از نحوه عملکرد وی در جایگاه مدیریت می باشد به طوری که می توان گفت مدیر در صورتی به اهداف مورد نظر دست خواهد یافت که نقش ها، مأموریت ها و وظایف محوله را نیز به خوبی و به نحو احسن انجام دهد (نجفی، ۱۳۸۸). همچنین بر مبنای نظریه های علم مدیریت، توفیق مدیر در نیل به اهداف سازمان (تعاونی) به ویژگی های فردی وی (همچون: شخصیت، تحصیلات و تخصص، مهارت های مدیریتی، تجربه، انگیزه و ...) و عوامل عملکردی (همچون: آینده نگری، ابهام زدایی در محیط کار، تنظیم وقت، تقسیم کار، ایجاد انگیزه در کارکنان، نحوه برنامه ریزی فعالیت ها و ...) بستگی دارد (یاری، ۱۳۸۹).

از منظر آسیب شناسانه، تعاونی ها با مشکلات فراوانی همچون عدم مشارکت اعضا، پایین بودن سطح کارایی مدیران، فقدان نظارت اعضا و بازرسان، پایین بودن سطح بهره وری، کیفیت نامناسب محصولات و ارائه نامطلوب خدمات و نبود همدلی بین مدیران و بازرسان و اعضا دست به گریبان اند. همچنین مدیران تعاونی ها عموماً فاقد دانش و مهارت های مدیریتی نو می باشند، بازرسان به وظایف نظارتی خود به نحو احسن عمل نمی نمایند، اعضا از نقش و جایگاه خود آگاهی لازم را ندارند و مجامع عمومی به صورتی بسیار بی رونق برگزار می شوند. این ها واقعیت هایی به شمار می آیند که در درون تعاونی ها قابل مشاهده اند و آمار تعاونی های راکد و غیر فعال نیز گویای این مطلب می باشد (رستمی، ۱۳۸۹).

و اما تعاونی زنان به شرکت‌هایی اطلاق می‌شود که بیش از ۵۰ درصد اعضای آنها را زنان تشکیل می‌دهند. این شرکت‌ها از جمله تشکل‌های مردمی به حساب می‌آیند که به فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مشغول‌اند و زنان با حضور در آنها علاوه بر برخورداری از مزایای اقتصادی، فرصت کسب تجربه در زمینه‌های هدایت و مدیریت و همچنین شکستن حصار جدایی آنان از نیمه‌دیگر جامعه را به دست می‌آورند که این خود دستاورد اجتماعی مهمی قلمداد می‌گردد. اهداف تأسیس تعاونی‌های زنان عبارت‌اند از: بهبود وضعیت اقتصادی بانوان، بالا بردن سطح تخصص و مهارت‌های آنها، فراهم آوردن امکانات فعالیت‌های جمعی و مشارکتی در قالب تعاونی، ارائه طرح‌های مناسب کارآفرینی برپایه فرهنگ و موقعیت جغرافیایی هر منطقه، تقویت هنرهای دستی و سنتی و ارتقای کیفیت این گونه هنرها و بازاریابی برای بازارهای داخلی و بین‌المللی (آجیلی و همکاران، ۱۳۸۸).

شرکت تعاونی زنان روستایی فدک، به عنوان قدیمی‌ترین و بزرگ‌ترین تعاونی زنان روستایی، از جمله تعاونی‌هایی است که در سال ۱۳۷۷ با همکاری مدیریت ترویج سازمان کشاورزی وقت استان گلستان در شهرستان سرخکلا تأسیس شد و بعدها تحت نظر سازمان تعاون روستایی استان به فعالیت خود ادامه داد. عمده فعالیت‌های این شرکت در زمینه‌های آموزشی، عمرانی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و مذهبی بوده است. از آنجا که با گذشت حدود ۱۵ سال از تأسیس این تعاونی، تا کنون مطالعه‌ای در مورد میزان موفقیت این تعاونی و تأثیر عوامل درون‌سازمانی (ویژگی‌های مدیرعامل، هیئت مدیره و کارکنان تعاونی و وضعیت اجرای اصول تعاونی) در موفقیت آن انجام نشده است، این تحقیق با هدف شناسایی عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر میزان موفقیت تعاونی زنان روستایی فدک شهر سرخکلا استان گلستان انجام شد.

پیشینه تحقیق

زمانی و جان نثاری (۱۳۸۸) نشان دادند عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌ها در توسعه کارآفرینی عبارت‌اند از: جنبه‌های اجتماعی و انسانی؛ مالی و اقتصادی، سیاست‌های سرمایه‌گذاری؛ اصول و شیوه اداره تعاونی‌ها؛ سیاست‌ها و محیط.

امینی و رمضانی (۱۳۸۵) در تحقیق خود نتیجه گرفتند بین متغیرهای میزان بهره مندی اعضا از آموزش، شناخت اعضا از اصول تعاون و مشارکت آنان در امور تعاونی و موفقیت شرکت‌های تعاونی رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد.

مطالعه فیض آبادی و محمد نیا (۱۳۸۷) نشان داد بین میزان پایبندی به اصول تعاون و موفقیت تعاونی‌ها رابطه معنادار وجود دارد. عباسی و همکاران (۱۳۸۸) در بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های تولیدی استان اردبیل نتیجه گرفتند متغیرهای میزان مشارکت، رضایت از عملکرد اداره تعاون، هم‌گامی و هم‌فکری اعضا، رضایت از عملکرد هیئت مدیره، مسئولیت‌پذیری، دلبستگی اعضا به شرکت، اعتماد، نگرش به نحوه مدیریت، روابط عاطفی و توجه شونده‌گی اعضا در موفقیت تعاونی‌ها نقش داشته‌اند.

نتیجه مطالعه کرمی و آگهی (۱۳۸۹) نشان داد عوامل مدیریتی شامل مدیریت تولید و بازاریابی، توسعه منابع انسانی، پاسخگویی مدیر، مدیریت تهدیدها- فرصت‌ها، توجه به نظرات جامعه، مهارت، تجربه و تحصیلات مدیرعامل در سازمان دهی و موفقیت تعاونی‌ها مؤثرند.

آجیلی و همکاران (۱۳۸۸) در مطالعه خود به رابطه مثبت و معنی دار بین ویژگی‌های مدیریتی و موفقیت تعاونی‌های زنان اشاره کرد. سامیان و همکاران (۱۳۹۱) در بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های روستایی شهرستان همدان نتیجه گرفتند عوامل اقتصادی، فردی، مدیریتی، فنی و اجتماعی بیشترین تأثیر را در موفقیت تعاونی‌های روستایی داشته‌اند.

صدیقی و درویشی نیا (۱۳۸۱) در بررسی میزان موفقیت شرکت‌های تعاونی تولید روستایی استان مازندران دریافتند بین میزان موفقیت تعاونی‌ها با رضایت مندی، مشارکت اعضا و کیفیت فعالیت‌های ترویجی رابطه‌ای معنی دار وجود دارد.

گرام (۱۳۸۷) مؤلفه‌های یک تعاونی موفق را شامل موارد زیر می‌داند: استفاده کارآمد و اثربخش از مشاوران و کمیته‌های مشورتی شایسته و مناسب، جلب مشارکت اعضا و مطلع نگهداشتن آنان از امور با ارائه آموزش‌های مستمر، حفظ روابط مناسب میان اعضای هیئت مدیره یا کادر مدیریت، استفاده از روش‌های سالم تجارت و کسب و کار، برگزاری و هدایت جلسات به

شیوه تشکیل‌های تجاری، برقراری روابط با تعاونی‌های دیگر و تشکیل‌های تعاونی منطقه‌ای و ارتقای ابعاد علمی و نظری مدیریت تعاونی به طور مستمر.

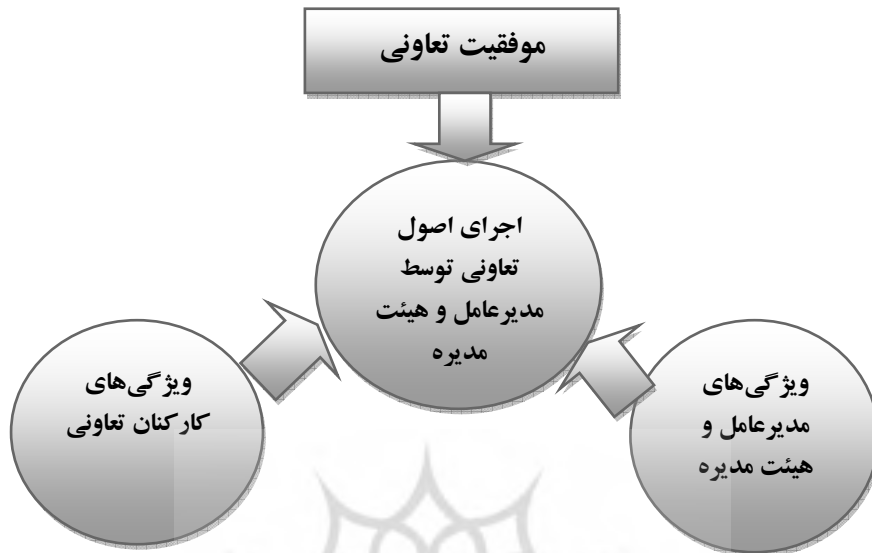
نتایج مطالعه شهرکی و همکاران (Shahraki et al., 2011) نشان داد مشارکت اعضا و همکاری آنان با مدیر عامل و هیئت مدیره در امور مختلف نقش زیادی در موفقیت تعاونی دارد. ونگ (Wang, 2012) موفقیت تعاونی‌های جنگل‌نشین در چین را مرهون عواملی چون راهنمایی و حمایت دولت، تمایل اعضا به مشارکت، مدیریت دموکراتیک و منعطف، رهبری شایسته، ارضای نیازهای اعضا توسط تعاونی و دسترسی آسان اعضا به منابع مالی دانسته است. پاتاک و کومار (Pathak & Kumar, 2005) آموزش مناسب اعضا در مورد اصول تعاون، مهارت‌های مدیریتی، عملیات اجرایی کسب و کار، سرمایه کافی و پرهیز از مداخله‌های سیاسی در کار تعاونی‌ها را از عوامل مهم در موفقیت تعاونی‌ها در فیجی برشمرده‌اند. گارنوسکا و همکاران (Garnevska et al., 2011) عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های کشاورزی در چین را ثبات قوانین، رهبری متعهدانه، حمایت مالی و فنی دولت، میزان مشارکت، درک و آگاهی اعضا و حمایت آن‌ها از سوی سازمان‌های مردم‌نهاد دانسته‌اند. واکوفاریس و همکاران (Vakoufaris et al., 2007) نشان دادند مشکلات بین فردی، عدم درک اعضا از نقش‌های جدید خود به عنوان زنان شاغل و مشارکت اندک زنان، از مسائل مهم در زمینه عدم توفیق شرکت‌های تعاونی زنان در رسیدن به اهداف خود در یونان است. رینولدز (Reynolds, 2008) عدم مهارت مدیریتی اعضای هیئت مدیره و مدیران عامل شرکت‌های تعاونی را از جمله عوامل شکست تعاونی‌ها برشمرده است. بر مبنای بررسی ادبیات تحقیق، در مجموع، متغیرهای درون‌سازمانی مؤثر بر موفقیت تعاونی به شرح جدول ۱ در نظر گرفته شدند (جدول ۱).

جدول ۱. تعریف عملیاتی متغیرهای درون‌سازمانی مؤثر بر موفقیت تعاونی

تعریف	متغیرها
توجه به کار گروهی و مشارکت بین اعضا، رعایت حق رأی اعضا در تصمیم‌گیری‌ها، توجه به نفع جمعی به جای نفع فردی، توجه به شرکت فعال اعضا در جلسات، توجه به همکاری اعضا در پیشبرد امور تعاونی، توجه به مسئولیت‌پذیری اعضا، توجه به مسئولیت‌پذیری هیئت مدیره، مسئولیت‌پذیری مدیرعامل تعاونی، ایجاد رابطه صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و اعضا، ایجاد رابطه صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و مدیرعامل، توجه به رضایت اعضا از تصمیمات هیئت مدیره	اجرای اصول تعاونی توسط مدیرعامل و هیئت مدیره
آشنایی با اصول و قوانین و مقررات تعاونی، شناخت اعضا و نیازهای آنان، توانایی در برقراری ارتباط با ادارات و دستگاه‌های مرتبط، برخورداری از دانش و توانایی مدیریت تعاونی، احساس مسئولیت در قبال تعاونی و خدمت به آن، تمایل به جلب مشارکت اعضا در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها، برخورداری از تحصیلات کافی، برخورداری از تجربه کافی در کار تعاونی، اعتقاد به اصل تعاون و کار گروهی	ویژگی‌های مدیرعامل و هیئت مدیره
برخورد مناسب با اعضا، پیگیری بموقع درخواست‌های اعضا، تحصیلات کافی جهت انجام وظایف، تجربه کافی در انجام وظایف خود، شناخت کافی از اعضا، اطلاع‌رسانی بموقع و مناسب در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا، احساس مسئولیت در قبال انجام وظایف، اعتقاد به اصل تعاون و کار گروهی	ویژگی‌های کارکنان

سرانجام با توجه به پیشینه و ادبیات تحقیق، می‌توان مدل مفهومی زیر را برای عوامل مؤثر

بر موفقیت تعاونی زنان روستایی فدک شهرستان سرخندکلاهی استان گلستان ارائه داد:

شکل ۱. مدل مفهومی تحقیق

روش شناسی تحقیق

این تحقیق توصیفی و از نوع پیمایشی بوده که در سال ۱۳۹۱ اجرا شده است. با توجه به موجود بودن فهرست زنان عضو تعاونی، برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک استفاده گردید. جمعیت مورد مطالعه شامل ۱۷۰ زن روستایی عضو تعاونی بوده است که ۱۲۰ نفر از آنان طبق فرمول تعیین حجم نمونه کرجسی - مورگان (Krejcie & Morgan, 1970) انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات پرسش‌نامه بوده است که برای تعیین روایی آن از نظرات کارشناسان تعاون و ترویج کشاورزی استفاده شد. برای تعیین پایایی ابزار تحقیق تعداد ۳۰ پرسش‌نامه در خارج از منطقه جغرافیایی تحقیق تکمیل شد و در نتیجه مقدار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آمد. تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از نرم افزار آماری SPSS19 در دو بخش آمار توصیفی (فراوانی، درصد فراوانی، درصد تجمعی، میانگین، انحراف معیار و ضریب تغییرات) و آمار استنباطی (تحلیل همبستگی و رگرسیون) انجام گرفت.

بحث و تحلیل

نتایج حاصل نشان داد که اکثر پاسخگویان دارای ۶ تا ۱۰ سال سابقه عضویت در تعاونی بوده، در مقطع سنی ۳۶ تا ۴۵ سال قرار داشته، به طور میانگین حدود ۳۷ سهم در تعاونی داشته‌اند، مبلغ سهام اکثر آنان بین ۵۰۰۰ تا ۳۰۰۰۰ و به طور میانگین حدود ۳۶۰۰۰ تومان بوده است. میزان درآمد سالانه اکثر پاسخگویان بین ۵۰۰ هزار تا ۱ میلیون تومان بوده است. همچنین سطح تحصیلات اکثر پاسخگویان ابتدایی و سپس دیپلم و اکثر آنان متأهل بوده‌اند (جدول ۲).

جدول ۲. ویژگی‌های فردی و اقتصادی پاسخگویان (n=۱۲۰)

ویژگی	میانگین	انحراف معیار	حداکثر	حداقل
سن	۴۵/۲۲	۹/۹۸	۶۴	۲۵
سابقه عضویت (سال)	۹	۲/۷۳	۱۲	۱
تعداد سهام	۳۷	۲۷/۳۱	۱۵۰	۵
مبلغ سهام	۳۶۰۰۰	۲۵۳۸۵/۵۹	۱۵۰۰۰۰	۵۰۰۰
میزان درآمد سالانه (تومان)	۷۷۵۰۰۰	۴۶۸۹۵/۱۲	۲۵۰۰۰۰۰	۵۰۰۰۰۰
سطح تحصیلات	فراوانی	درصد	نما	
بی سواد	۱۰	۸/۳	بی سواد	
ابتدایی	۳۴	۲۸/۳		
راهنمایی	۲۲	۱۸/۳		
دبیرستان	۱۵	۱۲/۵		
دیپلم	۳۳	۲۷/۵		
فوق دیپلم	۴	۳/۳		
لیسانس	۲	۱/۷		
وضعیت تأهل	فراوانی	درصد	نما	
متأهل	۱۱۴	۹۵/۰	متأهل	
مجرد	۶	۵/۰		

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج نظر اعضا در مورد میزان موفقیت تعاونی در زمینه‌های مختلف، با توجه به مقادیر ضریب تغییرات، نشان می‌دهد بیشترین موفقیت تعاونی در زمینه‌های جمع‌آوری و خرید شیر، فروش علوفه دام و اعطای وام‌های فصلی به اعضا بوده است. این بدان معناست که تعاونی در انجام فعالیت‌های اقتصادی موفق‌تر عمل کرده است. همچنین نتایج نشان می‌دهد کمترین موفقیت تعاونی در زمینه‌های تهیه ماشین‌آلات کشاورزی و استفاده مشترک از آن‌ها، یکپارچه سازی اراضی کشاورزی و ایجاد شبکه‌های جدید آبیاری تحت فشار بوده است؛ به عبارت دیگر، می‌توان گفت تعاونی در ارائه خدمات مکانیزاسیون و امور زیربنایی کشاورزی به اعضا توفیق چندانی نداشته است (جدول ۳).

جدول ۳. توزیع فراوانی پاسخگویان برحسب نظر آنان در مورد میزان موفقیت تعاونی در

فعالیت‌های مختلف				
اولویت	ضریب تغییرات	انحراف معیار	میانگین	میزان موفقیت
نوع فعالیت				
۱	۰/۱۷	۰/۷۸	۴/۴۷	جمع‌آوری و خرید شیر
۲	۰/۱۹	۰/۸۴	۴/۲۹	فروش علوفه دام
۳	۰/۲۱	۰/۸۸	۴/۰۳	اعطای وام‌های فصلی به اعضا
۴	۰/۲۳	۰/۹۵	۴/۰۴	راه اندازی فروشگاه مصرف
۵	۰/۲۳	۰/۸۷	۳/۷۸	برگزاری دوره‌های آموزشی فنی حرفه‌ای برای اعضا
۶	۰/۲۵	۰/۹۹	۳/۸۴	ایجاد صندوق قرض الحسنه
۷	۰/۲۵	۰/۸۷	۳/۴۸	خرید محصولات کشاورزی اعضا
۸	۰/۲۶	۰/۷۷	۲/۹۸	فروش محصولات اعضا با قیمت مناسب
۹	۰/۲۷	۰/۹۵	۳/۴۰	تأمین و توزیع سموم کشاورزی
۱۰	۰/۲۷	۰/۹۱	۳/۳۹	برگزاری جلسات مستمر با واحدهای دولتی
۱۱	۰/۲۸	۱/۰۰	۳/۴۶	ایجاد دفتر خدمات اطلاعات و ارتباطات
۱۲	۰/۲۹	۱/۰۳	۳/۴۸	ایجاد اشتغال و کارآفرینی برای اعضا به خصوص جوانان
۱۳	۰/۲۹	۰/۹۵	۳/۲۵	ایجاد رابطه نزدیک بین اعضا، هیئت مدیره و مدیرعامل
۱۴	۰/۲۹	۰/۸۶	۲/۹۴	افزایش درآمد اعضا
۱۵	۰/۲۹	۰/۷۹	۲/۶۸	همکاری در امور رفاهی اعضا و فرزندان آن‌ها
۱۶	۰/۳۰	۰/۷۹	۲/۶۱	عملیات جمع‌آوری، تبدیل، بسته بندی محصول اعضا
۱۷	۰/۳۰	۰/۳۴	۱/۱۲	گازرسانی محل

ادامه جدول ۳

۱۸	۰/۳۱	۰/۸۷	۲/۷۶	زمینه‌سازی برای مشارکت دادن اعضا در تصمیم‌گیری
۱۹	۰/۳۱	۰/۳۵	۱/۱۰	توزیع نیروی برق در محل
۲۰	۰/۳۲	۱/۱۳	۳/۵۲	تأسیس پست بانک
۲۱	۰/۳۲	۱/۱۳	۳/۵۰	ارتباط و تعامل با نهادهای محلی روستا
۲۲	۰/۳۳	۰/۹۰	۲/۷۲	ایجاد زمینه همکاری و شرکت فعال اعضا در جلسات
۲۳	۰/۳۳	۰/۸۶	۲/۶۳	مشارکت دادن اعضا در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها
۲۴	۰/۳۳	۰/۸۵	۲/۵۳	شرکت در جشنواره و نمایشگاه داخل و خارج استان
۲۵	۰/۳۳	۰/۸۱	۲/۴۹	برگزاری جلسات مستمر با اعضا
۲۶	۰/۳۴	۱/۰۶	۳/۰۸	ایجاد فرهنگ نفع جمعی به جای نفع فردی
۲۷	۰/۳۴	۰/۹۸	۲/۸۱	برگزاری کلاس‌های فرهنگی و هنری برای اعضا
۲۸	۰/۳۵	۱/۰۲	۲/۹۱	پیگیری و تأمین اعتبارات و وام‌های مورد نیاز اعضا
۲۹	۰/۳۵	۰/۸۹	۲/۵۶	برگزاری کلاس‌های ترویجی برای اعضا
۳۰	۰/۳۶	۱/۰۰	۲/۷۱	ایجاد فرهنگ کار گروهی و مشارکت در تعاونی
۳۱	۰/۳۶	۰/۹۵	۲/۶۴	پیش‌بینی و رفع نیازهای آموزشی اعضا
۳۲	۰/۳۶	۰/۸۹	۲/۴۹	تقدیر از اعضای موفق و فعال تعاونی
۳۳	۰/۳۷	۱/۰۶	۲/۸۸	ارتباط با تعاونی‌های موفق داخل و خارج استان
۳۴	۰/۳۷	۱/۰۲	۲/۷۶	ایجاد مسئولیت‌پذیری در اعضا در انجام کارها
۳۵	۰/۳۷	۰/۸۸	۲/۳۸	برگزاری بازدیدهای داخل و خارج استان برای اعضا
۳۶	۰/۳۹	۰/۴۷	۱/۲۰	تأمین آب برای مصارف کشاورزی اعضا
۳۷	۰/۴۰	۰/۴۹	۱/۱۹	ایجاد شبکه تلفن در محل
۳۸	۰/۴۱	۰/۴۷	۱/۱۴	تأمین و توزیع آب شرب عمومی
۳۹	۰/۴۲	۰/۹۸	۲/۲۸	برگزاری کلاس در زمینه آشنا کردن اعضا با اختیارات و...
۴۰	۰/۴۲	۰/۴۹	۱/۱۵	تهیه مسکن برای اعضا
۴۱	۰/۴۳	۰/۹۴	۲/۲۳	ایجاد مجتمع‌های دامپروری و آبزیان
۴۲	۰/۴۶	۰/۸۱	۱/۷۳	بهره برداری جمعی و مشترک از اراضی ملکی یا اجاره‌ای
۴۳	۰/۵۰	۰/۷۲	۱/۴۲	تجهیز و نوسازی مزارع
۴۴	۰/۵۲	۱/۴۱	۲/۷۰	احداث انبار محصولات کشاورزی
۴۵	۰/۵۳	۰/۷۳	۱/۳۹	ساخت جاده بین مزارع
۴۶	۰/۵۴	۰/۶۶	۱/۲۲	کمک در تأمین نیازهای بهداشتی اعضا
۴۷	۰/۵۵	۰/۷۷	۱/۴۰	ایجاد شبکه‌های جدید آبیاری تحت فشار
۴۸	۰/۵۶	۰/۸۲	۱/۴۹	یکپارچه‌سازی اراضی کشاورزی
۴۹	۰/۶۰	۰/۸۷	۱/۴۳	تهیه ماشین‌آلات کشاورزی و استفاده مشترک از آنها

مأخذ: یافته‌های تحقیق

نتایج حاصل از تحلیل همبستگی اسپیرمن (جدول ۴) نشان داد رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد بین موفقیت تعاونی و میزان اجرای اصل اعتقاد به رعایت حق رأی اعضا در تصمیم‌گیری‌ها، میزان توجه به اصل شرکت فعال اعضا در جلسات تعاونی، میزان توجه به اصل همکاری اعضا در پیشبرد امور تعاونی، میزان توجه به اصل پذیرش مسئولیت از سوی اعضای تعاونی و هیئت مدیره تعاونی و مدیر عامل تعاونی و بازرسان تعاونی، وجود رابطه صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و اعضا، میزان روابط صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و مدیر عامل، میزان رضایت اعضا از تصمیمات هیئت مدیره تعاونی جود داشته است. در سطح ۵ درصد نیز بین اجرای اصل اعتقاد هیئت مدیره به کار گروهی و موفقیت تعاونی ارتباط مثبت و معنی‌داری ملاحظه شد. همچنین رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد بین موفقیت تعاونی و متغیرهای زیر وجود داشته است:

آشنایی مدیر عامل و هیئت مدیره تعاونی با اصول و قوانین و مقررات تعاونی، شناخت کافی مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی از اعضا و نیازهای آنان، توانایی برقراری ارتباط مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی با ادارات و دستگاه‌ها، برخورداری مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی از دانش و توانایی، احساس مسئولیت مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی در قبال تعاونی و خدمت به آن، تمایل مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی به جلب مشارکت اعضا در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها، تحصیلات کافی مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی، تجربه کافی مدیرعامل و هیئت مدیره در کار تعاونی، اعتقاد مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی به اصل تعاونی و کار گروهی، علاقه مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی به کار کشاورزی، برخورد مناسب کارکنان تعاونی با اعضا، پیگیری بموقع درخواست‌های اعضا توسط کارکنان تعاونی، اطلاع‌رسانی بموقع در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا از سوی کارکنان تعاونی، احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در قبال انجام وظایف، اعتقاد کارکنان تعاونی به اصل تعاونی و کار گروهی. بین تحصیلات کافی کارکنان تعاونی جهت انجام وظایف در تعاونی، تجربه کافی کارکنان تعاونی در زمینه انجام وظایف خود در تعاونی و شناخت کافی کارکنان تعاونی از اعضا و موفقیت تعاونی رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح ۵ درصد وجود داشته است. همچنین بین تعداد سهام فعلی اعضا و موفقیت تعاونی رابطه

مثبت و معنی داری در سطح یک درصد و بین تعداد عضو بیکار در خانواده اعضا و تعداد مراجعه عضو به تعاونی در طول ماه و موفقیت تعاونی رابطه منفی و معنی داری در سطح یک درصد وجود داشته است (جدول ۴).

جدول ۴. نتایج تحلیل همبستگی اسپیرمن میان متغیرهای تحقیق با موفقیت تعاونی

ضریب همبستگی (r)	متغیرها
۰/۲۸۵**	اجرای اصل اعتقاد به رعایت حق رأی اعضا در تصمیم گیری‌ها
۰/۲۲۷*	اجرای اصل اعتقاد هیئت مدیره به کار گروهی
۰/۲۴۷**	توجه به اصل شرکت فعال اعضا در جلسات تعاونی
۰/۲۸۹**	توجه به اصل همکاری اعضا در پیشبرد امور تعاونی
۰/۲۵۶**	توجه به اصل پذیرش مسئولیت از سوی اعضای تعاونی
۰/۴۴۲**	توجه به اصل پذیرش مسئولیت از سوی هیئت مدیره تعاونی
۰/۴۸۱**	توجه به اصل پذیرش مسئولیت از سوی مدیرعامل تعاونی
۰/۳۳۰**	توجه به اصل پذیرش مسئولیت از سوی بازرسان تعاونی
۰/۳۳۵**	وجود رابطه صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و اعضا
۰/۲۵۰**	وجود رابطه صمیمانه و تفاهم بین هیئت مدیره و مدیرعامل
۰/۲۵۸**	رضایت اعضا از تصمیمات هیئت مدیره
۰/۳۱۹**	آشنایی مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی با اصول، قوانین و مقررات تعاونی
۰/۳۴۶**	شناخت کافی مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی از اعضا و نیازهای آنان
۰/۴۰۴**	توانایی برقراری ارتباط مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی با ادارات و دستگاه‌ها
۰/۳۹۹**	برخورداری مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی از دانش و توانایی
۰/۳۶۸**	احساس مسئولیت مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی در قبال تعاونی و خدمت به آن
۰/۲۷۸**	تمایل مدیرعامل و هیئت مدیره به جلب مشارکت اعضا در فعالیت‌ها و تصمیم‌گیری‌ها
۰/۲۵۵**	تحصیلات کافی مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی
۰/۳۶۱**	تجربه کافی مدیرعامل و هیئت مدیره در کار تعاونی
۰/۳۷۷**	اعتقاد مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی به اصل تعاونی و کار گروهی
۰/۳۰۵**	علاقه مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی به کار کشاورزی
۰/۳۰۸**	برخورد مناسب کارکنان تعاونی با اعضا
۰/۲۹۳**	پیگیری بموقع درخواست‌های اعضا توسط کارکنان تعاونی
۰/۲۰۴*	تحصیلات کافی کارکنان تعاونی جهت انجام وظایف در تعاونی

ادامه جدول ۴

۰/۲۱۸*	تجربه کافی کارکنان تعاونی در زمینه انجام وظایف خود در تعاونی
۰/۲۱۰*	شناخت کافی کارکنان تعاونی از اعضا
۰/۴۳۷**	اطلاع‌رسانی بموقع در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا از سوی کارکنان تعاونی
۰/۳۸۶**	احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در انجام وظایف
۰/۲۳۰**	اعتقاد کارکنان تعاونی به اصل تعاونی و کارگروهی
-۰/۲۹۶**	تعداد عضو بیکار در خانواده عضو
-۰/۲۷۲**	تعداد مراجعه عضو به تعاونی در طول ماه
۰/۲۴۶**	تعداد سهام فعلی عضو

مأخذ: یافته‌های تحقیق

** معنی داری در سطح ۱ درصد * معنی داری در سطح ۵ درصد

به منظور شناسایی سهم متغیرهای مختلف در پیش‌بینی میزان موفقیت تعاونی زنان روستایی از تحلیل رگرسیون چندگانه به روش گام به گام استفاده شد. در اولین گام، متغیر احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در انجام وظایف به عنوان اولین و مهم‌ترین متغیر وارد معادله شد. مقدار R^2 برابر ۰/۲۸۶ و ضریب همبستگی چندگانه (R) معادل ۰/۵۳۵ بوده و در نتیجه می‌توان گفت متغیر مذکور ۵۳/۵ درصد تغییرات مربوط به متغیر وابسته (میزان موفقیت تعاونی) را تبیین کرده است. در گام دوم، متغیر مسئولیت‌پذیری مدیرعامل تعاونی وارد مدل رگرسیونی شده است. مقدار R^2 برابر ۰/۳۹۱ و R معادل ۰/۶۲۵ بوده که می‌توان ملاحظه کرد میزان واریانس تبیین شده متغیر وابسته ۹ درصد افزایش یافته است. در گام سوم، متغیر شناخت کافی هیئت مدیره و مدیرعامل از اعضا و نیازهای آنان وارد معادله شد که مقدار R^2 برابر ۰/۴۶۲ و R معادل ۰/۶۸۰ بوده است. در گام چهارم، متغیر اطلاع‌رسانی بموقع و مناسب در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا توسط کارکنان تعاونی وارد معادله شد که مقدار R^2 و R به ترتیب برابر ۰/۴۹۶ و ۰/۷۰۴ بوده است. در گام پنجم، متغیر تعداد سهام عضو در تعاونی وارد معادله شده که مقدار R^2 و R آن به ترتیب برابر ۰/۵۱۰ و ۰/۷۱۴ بوده است. در گام ششم، متغیر تعداد مراجعه عضو به

تعاونی در طول ماه وارد معادله شد که مقدار R^2 و R آن به ترتیب $۰/۵۳۵$ و $۰/۷۳۱$ بوده است و بالاخره در گام هفتم، متغیر برخورداری هیئت مدیره و مدیرعامل از دانش و توانایی مدیریتی وارد معادله شد که مقدار R^2 و R آن به ترتیب برابر $۰/۵۵۲$ و $۰/۷۴۳$ بوده است (جدول ۵).

جدول ۵. نتایج رگرسیون چندگانه برای بررسی توانایی متغیرهای مستقل در پیش بینی موفقیت تعاونی

گام	متغیر مستقل	R	R^2	F	Sig F	B	Beta	T	Sig T
اول	احساس مسئولیت کارکنان در انجام وظایف	۰/۵۳۵	۰/۲۸۶	۴۷/۲۶۱	۰/۰۰۰	۱۰/۴۹۴	۰/۵۳۵	۶/۱۷۵	۰/۰۰۰
دوم	مسئولیت پذیری مدیرعامل	۰/۶۲۵	۰/۳۹۱	۳۷/۵۴۹	۰/۰۰۰	۶/۲۹۲	۰/۳۲۲	۴/۴۹۰	۰/۰۰۰
سوم	شناخت کافی هیئت مدیره و مدیرعامل از اعضا و نیازهای آنان	۰/۶۸۰	۰/۴۶۲	۳۳/۲۲۹	۰/۰۰۰	۲/۶۹۰	۰/۱۵۳	۳/۹۲۰	۰/۰۰۰
چهارم	اطلاع‌رسانی‌بموقع و مناسب در زمینه جلسات و تصمیم‌گیری‌ها به اعضا توسط کارکنان	۰/۷۰۴	۰/۴۹۶	۲۸/۳۲۴	۰/۰۰۰	۵/۱۰۷	۰/۲۹۱	۲/۸۷۹	۰/۰۰۶
پنجم	تعداد سهام عضو	۰/۷۱۴	۰/۵۱۰	۲۹/۹۴۲	۰/۰۰۰	-۰/۱۱۶	-۰/۱۸۸	-۲/۳۳۸	۰/۰۲۷
ششم	تعداد مراجعه عضو به تعاونی در طول ماه	۰/۷۳۱	۰/۵۳۵	۲۶/۲۳۸	۰/۰۰۰	۲/۱۱۶	۰/۱۷۵	۲/۴۷۱	۰/۰۱۵
هفتم	برخورداری هیئت مدیره و مدیرعامل از دانش و توانایی مدیریتی	۰/۷۴۳	۰/۵۵۲	۲۳/۲۲۶	۰/۰۰۰	۳/۲۴۶	۰/۱۶۲	۲/۰۸۱	۰/۰۴۰

مأخذ: یافته‌های تحقیق

مقدار ضریب ثابت: ۴۲/۷۱۵

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، مقدار F در سطح ۹۹ درصد معنی دار شده که حاکی از معنی دار بودن رگرسیون است. قضاوت در مورد سهم و نقش هر یک از متغیرها در تبیین متغیر وابسته با توجه به مقادیر β می‌باشد، زیرا این مقادیر استاندارد شده امکان مقایسه و تعیین سهم نسبی هر یک از متغیرها را فراهم می‌سازد. مقادیر مثبت دارای اثر مستقیم و مقادیر منفی دارای اثر معکوس هستند. با توجه به علامت مقادیر β می‌توان گفت اثر متغیر تعداد سهام عضو در تعاونی بر میزان موفقیت تعاونی به طور مستقیم نیست ولی متغیرهای دیگری که مقدار β آن‌ها مثبت است دارای اثر مستقیم بر میزان موفقیت تعاونی هستند. با توجه به نتایج حاصل، متغیر احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در انجام وظایف با مقدار β برابر $۰/۵۳۵$ اهمیت نسبی بیشتری داشته و سهم و نقش آن در تبیین متغیر وابسته میزان موفقیت تعاونی بیشتر از سایر متغیرها بوده

است. با توجه به مقدار بتا در متغیر مذکور می‌توان گفت به ازای یک واحد تغییر در انحراف معیار متغیر احساس مسئولیت کارکنان تعاونی در انجام وظایف، به اندازه ۰/۵۳۵ در انحراف معیار متغیر وابسته (میزان موفقیت تعاونی) تغییر ایجاد می‌گردد. همچنین با توجه به مقدار R^2 (گام هفتم) یعنی ۰/۵۵۲ می‌توان گفت ۵۵/۲ درصد از تغییرات متغیر میزان موفقیت تعاونی توسط ۷ متغیر قابل تبیین است و ۴۴/۸ درصد دیگر به عوامل و متغیرهای دیگری مربوط است که در معادله رگرسیون به حساب نیامده‌اند. با توجه به آنچه گفته شد، معادله خطی رگرسیون را می‌توان به صورت زیر نوشت:

$$Y = ۴۲/۷۱۵ + ۰/۵۳۵ X_1 + ۰/۳۲۲ X_2 + ۰/۱۵۳ X_3 + ۰/۲۹۱ X_4 - ۰/۱۸۸ X_5 + ۰/۱۷۵ X_6 + ۰/۱۶۲ X_7$$

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

این تحقیق با هدف شناسایی عوامل درون‌سازمانی مؤثر بر موفقیت تعاونی زنان روستایی فدک شهرستان سرخندکلی استان گلستان اجرا شد. نتایج تحقیق نشان داد از نظر اعضا، بیشترین موفقیت تعاونی در زمینه‌های اقتصادی مرتبط با امور تولید کشاورزی و تأمین مالی چون جمع‌آوری و خرید شیر، فروش علوفه دام و اعطای وام‌های فصلی بوده است. از این رو، پیشنهاد می‌شود مدیریت تعاونی، با توجه به اهداف شکل‌گیری آن، علاوه بر توجه به تحقق اهداف اقتصادی، با جامع‌نگری و برنامه‌ریزی منسجم، زمینه تحقق اهداف آموزشی، اجتماعی و فرهنگی آن را نیز فراهم سازد.

نتایج تحلیل همبستگی نشان داد بین موفقیت تعاونی و متغیر اجرای اصول تعاونی توسط مدیرعامل و هیئت مدیره رابطه مثبت و معنی‌داری در سطح یک درصد وجود دارد. این بدان معناست که با افزایش میزان تعهد مدیرعامل و هیئت مدیره نسبت به اجرای اصول تعاونی می‌توان انتظار موفقیت بیشتری از تعاونی را داشت. نتایج این بخش با مطالعات امینی و رضانی (۱۳۸۵)، فیض آبادی و محمدنیا (۱۳۸۷)، عباسی و همکاران (۱۳۸۸)، کرمی و آگهی (۱۳۸۹)، صدیقی و درویشی نیا (۱۳۸۱)، گرام (۱۳۸۷)، شهرکی و همکاران (Shahraki et al., 2011)، ونگ

(Wang, 2012) و گارنوسکا و همکاران (Garnevska et al., 2011) مطابقت دارد که اجرای اصول تعاونی را عامل مؤثری در موفقیت تعاونی دانسته اند. از این رو، پیشنهاد می‌شود مدیریت تعاونی با هدف افزایش موفقیت تعاونی و تحقق اهداف آن، علاوه بر آگاهی کامل به اصول تعاونی، به اجرای آن در سطح تعاونی پایبند و متعهد باشد.

با توجه به رابطه مثبت و معنی دار در سطح یک درصد بین موفقیت تعاونی و متغیر ویژگی‌های مدیرعامل و هیئت مدیره تعاونی، می‌توان با ارتقای این ویژگی‌ها در زمینه‌هایی چون آشنایی با اصول و قوانین و مقررات تعاونی، شناخت اعضا و نیازهای آنان، توانایی برقراری ارتباط با ادارات و دستگاه‌های مرتبط، برخورداری از دانش و توانایی مدیریت تعاونی و... تعاونی را از موفقیت بیشتر برخوردار کرد. پژوهشگران دیگر مانند آجیلی و همکاران (۱۳۸۸)، عباسی و همکاران (۱۳۸۸)، کرمی و آگهی (۱۳۸۹)، گرام (۱۳۸۷)، ونگ (Wang, 2012)، پاتاک و کومار (Pathak & Kumar, 2005) و گارنوسکا و همکاران (Garnevska et al., 2011) نیز در مطالعه خود به همین نتیجه رسیده‌اند. بنابراین، پیشنهاد می‌شود مدیریت تعاونی با بهره‌گیری مناسب از فرصت‌های آموزشی، وسایل ارتباط جمعی، تعامل با خبرگان، افزایش توان ارتباطی و مدیریتی و دانشی و مسئولیت‌پذیری خود، زمینه تحقق اهداف تعاونی و موفقیت آن را فراهم سازد. در این باره، تشویق دستگاه‌های مسئول چون سازمان تعاون روستایی و تعاون مهم است.

بین موفقیت تعاونی و متغیر ویژگی‌های کارکنان رابطه مثبت و معنی داری در سطح یک درصد وجود دارد بدان معنا که برخورداری کارکنان از خصوصیات چون برخورد مناسب با اعضا و پیگیری بموقع درخواست‌های آنان، تحصیلات و تجربه کافی، شناخت کافی اعضا و... زمینه‌ای را برای موفقیت بیشتر تعاونی فراهم خواهد ساخت. این نتیجه با یافته‌های عباسی و همکاران (۱۳۸۸)، کرمی و آگهی (۱۳۸۹)، سامیان و همکاران (۱۳۹۱)، گرام (۱۳۸۷) و پاتاک و کومار (Pathak & Kumar, 2005) مطابقت دارد. از این رو، پیشنهاد می‌شود در فرایند به کارگیری کارکنان تعاونی، برخورداری آنان از ویژگی‌های مذکور مد نظر قرار گیرد و افرادی به خدمت گرفته شوند که روحیه کار تعاونی و خدمت در آن را داشته باشند. در عین حال، با تدارک

فرصت‌های آموزشی از سوی مدیریت تعاونی، زمینه برای افزایش توان ارتباطی، دانشی و مسئولیت‌پذیری کارکنان نیز فراهم شود. همچنین با هدف استمرار رفتار مناسب از سوی کارکنان تعاونی، ساز و کارهای تشویقی مناسب توسط مدیریت تعاونی برای تشویق کارکنانی که در انجام وظایف خود دارای احساس مسئولیت هستند و برخورد مناسب با اعضا و.. دارند در نظر گرفته شود.

منابع

۱. آجیلی، ع.، منجم زاده، ز. و اشرفی، پ. (۱۳۸۸). بررسی مسائل و مشکلات تعاونی‌های زنان استان خوزستان و راه‌های ارتقای کمی و کیفی آنها. *تعاون*، شماره ۲۰۸-۲۰۹، ۶۳ - ۷۹.
۲. امینی، ا. و رضائی، م. (۱۳۸۵). بررسی علل و میزان موفقیت شرکت‌های تعاونی مرغداران در استان‌های مازندران و گلستان. *فصلنامه علوم کشاورزی و منابع طبیعی*، ۱۳(۲)، ۱۲۳ - ۱۳۲.
۳. رستمی، ح. (۱۳۸۹). *آموزش تعاون، مشکلات و راهکارها*. بازیابی شده در ۱۳۹۲/۱۱/۱۰ از <http://www.taavon.ir/persian/index.asp>
۴. زمانی، م. و جان‌نثاری، ا. (۱۳۸۸). بررسی عوامل مؤثر بر توسعه کارآفرینی در تعاونی‌ها (مطالعه تطبیقی در هشت کشور). *تعاون*، شماره ۲۰۰-۲۰۱، ۱۰۸ - ۱۲۴.
۵. سامیان، م.، اسدی، م. و نصیری، م. (۱۳۹۱). *بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های روستایی: مطالعه موردی: تعاونی‌های روستایی منتخب شهرستان همدان*. مجموعه مقالات همایش ملی توسعه روستایی، ۱۴ و ۱۵ شهریور ۱۳۹۱. دانشگاه گیلان.
۶. صدیقی، ح. و درویشی‌نیا، ع. ا. (۱۳۸۱). بررسی میزان موفقیت شرکت‌های تعاونی تولید روستایی استان مازندران. *علوم کشاورزی ایران*، ۳۳(۲)، ۳۱۳ - ۳۲۳.
۷. عباسی، ر.، رسول‌زاده، ب. و عباسی، پ. (۱۳۸۸). عوامل مؤثر بر موفقیت و عدم موفقیت تعاونی‌های تولیدی استان اردبیل. *تعاون*، ۲۰(۲۱۰-۲۱۱)، ۷۰ - ۹۰.

۸. فیض آبادی، ح. و محمد نیا، ا. (۱۳۸۷). بررسی نقش کارآفرینی، پایبندی به اصول تعاون و رابطه آنها در موفقیت تعاونی‌ها، نمونه موردی: تعاونی‌های برتر استان خراسان شمالی. اولین همایش ملی تعاون و کارآفرینی، ۲۴-۲۵ مهرماه، دانشگاه تهران.
۹. کرمی، ش. و آگهی، ح. (۱۳۸۹). عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌ها: مطالعه موردی تعاونی‌های تولیدی محصولات خارج از فصل در استان کرمانشاه. فصلنامه روستا و توسعه، ۱۳(۲)، ۳۱-۶۰.
۱۰. گرام، چ. (۱۳۸۷). تعاونی‌ها در سده ۲۱، راهنمای تشکیل و راه‌اندازی تعاونی (تجربه استرالیا). ترجمه غلامحسین صالح نسب. تهران: انتشارات ونوس.
۱۱. منوچهری، م. ا.، کرمی، آ.، سامانپور، ا. و آزادی، ب. (۱۳۹۱). بررسی میزان موفقیت شرکت‌های تعاونی در بخش‌های مختلف اقتصادی استان کهگیلویه و بویراحمد. یاسوج: اداره کل تعاون استان کهگیلویه و بویراحمد.
۱۲. موسایی، م. و علی احمدی، ا. (۱۳۸۷). بررسی عوامل اجتماعی اثرگذار بر عدم موفقیت تعاونی‌های مسکن در ایران. نامه علوم اجتماعی، شماره ۳۴، ۹۹ - ۱۱۶.
۱۳. نجفی، ب. (۱۳۸۸). تجربیات جهانی در زمینه نقش تعاونی‌ها در کاهش فقر و اشتغال زایی. تعاون، ۲۰(۲۰۶، ۲۰۷)، ۱ - ۲۰.
۱۴. نکویی نایینی، ع.، علی بیگی، ا. ح. و زرافشانی، ک. (۱۳۸۸). واکاوی عوامل مؤثر بر موفقیت تعاونی‌های روستایی شهرستان کرمانشاه. روستا و توسعه، ۱۲(۴)، ۱ - ۲۲.
۱۵. یاری، م. (۱۳۸۹). بررسی عوامل مؤثر بر موفقیت مدیران. ماهنامه صنعت برق، شماره ۱۶۲، ۲۲ - ۳۳.

16. Garnevska, E., Liu, G., & Shadbolt, N. M. (1970). Factors for successful development of farmer cooperatives in Northwest China. *International Food and Agribusiness Management Review*, 14(4), 69-84.

17. Krejcie, R., & Morgan, D. (1970). Determining sample size for research activities. *Journal of Educational and Psychological Measurement*, 30, 607-610.

18. Pathak, R.D., & Kumar, N. (2005). *The key factors contributing towards successful performance of cooperatives in Fiji for building a harmonious society*. Annual conference of network of Asia-Pacific schools and institutes of public administration and governance/ Beijing. PRC. 5-7 December 2005.
19. Reynolds, A. (2008). *Benefiting from the Board: A Case Study*. University of Wisconsin, Center for cooperatives, staff paper, No 8. 12p.
20. Shahraki, M.R., Abedisarvestani, A., & Barani, H. (2011). Participation and success: A study in range management cooperatives, Iran. *Research Journal of Environmental Sciences*, 5(10), 797-805.
21. Vakoufari, H., Kizos, Th., Spilani, I., Koulouri, M., & Zacharaki, A. (2007). Women's cooperatives and their contribution to the local development of the North Aegean Region, Greece. *Journal of Rural Cooperation*, 35(1), 19-41.
22. Wang, L. (2012). *Success cases and good practices in forest farmer cooperative organization in China*. Food and Agricultural Organization of United Nations. Rome, Italy.

Inter-Organizational Factors Affecting the Success of Rural Women's Cooperative (Case Study: Fadak Cooperative in Golestan Province)

M. R. Mahboobi^{1}, S. Maghsoodloo Nejad²*

Received: 21/08/2013 Accepted: 29/ 01/2014

Abstract

The major objective of this applied and descriptive research was to determine the influencing managerial factors on success of Fadak rural women's cooperative in Golestan Province. The population consisted of all members of rural women's cooperative (N=170). Using systematic random sampling method and Krejcie and Morgan Table, 120 members were selected as sample. Face and content validity were established by a panel of experts from the faculty members of Agricultural Extension and Education Department at the Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources. Reliability of the questionnaire was confirmed according to calculated Cronbach's alpha ($\alpha=0.88$). Data were analyzed by the use of statistical software SPSS₁₉. Both correlation and regression statistics were implemented. The results of the correlation analysis showed that there was a positive and significant relationship between the cooperative success and management variables such as the implementation of cooperative principles by both the chief executive officer and board of directors, as well as characteristics of the chief executive officer and, board of directors with the personality characteristics of staff. Results of the regression analysis showed that seven variables consisted of commitments of cooperative employees in execution of tasks, accountability by the chief executive officer, recognition by the chief executive officer and board of directors regarding member's various needs, timely and suitable notification about meetings and participation in decision making by cooperative employees, the number of registered shares in the cooperative, numbers a visits made by the members to cooperative during each month and managerial knowledge and ability of board of directors and chief executive officer were explaining 55.2 percent of variance in the dependent variable.

Keywords: Cooperation, Rural Women, Management, Golestan Province

1. Associate Professor, Department of Agricultural Extension and Education, Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources, Gorgan, Iran

*Corresponding Author

E-mail: mahboob47@gmail.com

2. Former Master Student, Department of Agricultural Extension and Education, Gorgan University of Agricultural Sciences and Natural Resources, Gorgan, Iran